

LEKTIONSPLAN

GRAFIK, DESIGN & TRYKKEMETODER, BILLEDKUNST, 5.-7. KLASSE

INDHOLD

Lektioner før besøg på virksomheden	1
Lektioner på virksomheden	4
Lektioner efter besøg på virksomheden	6

Lektioner før besøg på virksomheden

Der er i alt to elevark til forløbet; et grafiknet til briktrykprocessen og et tjekark til linoleumstrykprocessen.

Vi anbefaler at printe elevarkene til dine elever, da de indgår som to praktiske elementer i de to trykkeprocesser.

Til forløbet findes også en PowerPoint-præsentation, som understøtter lektionsplanen. PowerPointet indeholder fremgangsmåder og materialelister for de to trykkeprocesser samt billeder af forskellige tryk og diskussionsspørgsmål.

Til trykkeprocessen med **briktryk** skal eleverne hver især medbringe en-to mælkekartoner ved forløbets start, som de skal bruge i lektion 1 & 2.

Læs kort intro til forløbet i Lærervejledningen side 3.

Lektion 1 og 2	Materialer
<p>Introduktion til forløbet</p> <p>Fortæl klassen, at I skal arbejde med farver og tryk, hvor I skal lære om grafiske metoder og selv afprøve forskellige trykmetoder. Gennemgå eventuelt synlige mål med eleverne, som kan findes i Lærervejledningen på side 6 og 7.</p> <p>Det er en god idé, hvis eleverne inddrages i makkerpar i dette forløb, da de undervejs skal fungere som hinandens hjælpere; både i tryk- og feedbackprocessen. Gør også opmærksom på, at I som en del af forløbet skal besøge en virksomhed, som også arbejder med farver, grafiske metoder og tryk (vis eventuelt eleverne forsiden på PowerPoint-præsentationen).</p> <p>Scenen sættes med en introduktion til grafiske metoder og en billedsamtale om briktryk (se Lærervejledningen side 4)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gennemgå de forskellige grafiske metoder med eleverne: højtryk, dybtryk og plantryk (i dette forløb skal eleverne kun arbejde med højtryk) - se mere i Lærervejledningen side 4 og i Powerpointet på slide 4. • Introducer eleverne til CMYK-farverne (og eventuelt farvecirklen, hvis der er behov). Fortæl, at eleverne selv skal arbejde med overlap af forskellige farver, når de skal i gang med trykke senere i forløbet. Det er en fordel, at eleverne har viden om farvelære. Du kan finde links til materiale om farvelære i Lærervejledningen side 4. 	<p>PowerPoint præsentation slide 1-4</p> <p>PowerPoint-præsentation slide 5-6</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Eleverne introduceres til det første tryk, som er briktryk (se Lærervejledningen side 4). Vis klassen tre billeder malet af kunstneren Malene Landgreen som et eksempel på briktryk i PowerPointet på slide 5. I PowerPointet på slide 6 kan du også finde spørgsmål til billederne, som kan bruges i en klassesamtale. <p>Aktivitet med briktryk (se Lærervejledningen side 4)</p> <p><i>Til briktrykket står materialelister og fremgangsmåden for trykket i PowerPointet fra slide 7–11.</i></p> <p>Eleverne skal først tegne skitser i 3 lag, som viser trykmetoden for deres briktryk. Eleverne skal derefter i gang med at lave deres briktryk lag for lag – processen kan ses på slide 7 i PowerPointet. Det kan være en god idé, at du selv har afprøvet metoden, så du kan vise, hvordan processen forløber. Formålet med aktiviteten er, at eleverne får en forståelse af, hvordan forskellige farveblandinger spiller sammen i et tryk, og af, hvordan man kan lave lag-på-lag tryk, som de også skal se på virksomhedsbesøget.</p> <p><u>Husk, at alle elever skal medbringe en-to mælkekartoner til denne lektion.</u></p>	<p><i>Elevark 1: Grafiknet</i></p> <p>PowerPoint præsentation slide 7 - 11</p>
---	--

Lektion 3 og 4	Materialer
<p>Fortsættelse af arbejdet med briktryk</p> <p>Eleverne arbejder videre med trykkene fra lektion 1 og 2. Når eleverne er færdige med at trykke, kan du med fordel gennemgå de spørgsmål, der står i PowerPointets slide 12 som en afrunding på aktiviteten. Hvis der er mere tid, kan du lade eleverne præsentere deres briktryk.</p>	<p>PowerPoint- præsentation slide 12</p>

Faglig forberedelse til virksomhedsbesøget

- Fortæl eleverne om det trykkeri, I skal besøge, og hvad de laver.
- Hver gruppe skal udvælge et briktryk, som de tager med på virksomheden og skal have feedback på fra virksomhedsrepræsentanten.
- Gør gerne eleverne opmærksom på, at de efter virksomhedsbesøget skal arbejde med linoleumstryk, og at disse tryk kan/skal være inspireret af virksomhedens tryk og grafiske produkter.
- For at igangsætte elevernes refleksioner omkring hvordan et trykkeri arbejder med tryk og farver, kan du eksempelvis stille eleverne spørgsmål som peger mod virksomhedsbesøget.

Nedenstående spørgsmål er tænkt som inspiration til at aktivere elevernes nysgerrighed. Hverken du eller eleverne behøver at kende svarene på spørgsmålene. Klassen må meget gerne ende med en række ubesvarede spørgsmål, som de kan søge svar på, når de besøger trykkeriet.

Her er et par forslag til spørgsmål:

- Hvad tror I, at et trykkeri trykker mest af?
- Tror I, at trykkeriet trykker farverne lag på lag på papiret, ligesom I gjorde i jeres briktryk? Hvis ja, hvordan?
- Hvem tror I bestemmer, hvordan de forskellige tryk skal se ud?
- Hvordan tror I, at trykkeriet blander farverne, når de skal matche en kundes print – i hånden, i en trykmaskine eller måske noget helt andet?
- For at opnå den helt rigtige farve, hvordan tror I så, at trykkeriet bruger farvecirklen og CMYK-farverne?

Papir og blyant

<ul style="list-style-type: none"> • Hvad tror I, at forskellen er på en trykmaskine og en kopimaskine? • Hvad tror I, at man skal være god til, hvis man arbejder på et trykkeri? <p>Praktisk forberedelse til virksomhedsbesøget</p> <ul style="list-style-type: none"> • Informer om eventuelle regler under virksomhedsbesøget, da der er mange store maskiner. • Husk eleverne på, at de skal medbringe deres eget briktryk. • Eleverne kan med fordel skrive de spørgsmål ned fra klassesamtalen og finde svar på disse ved at spørge virksomhedsrepræsentanten på virksomhedsbesøget. 	
--	--

Lektioner på virksomheden

Aktivitet	Indhold	Tidsforbrug
Ankomst	Modtagelse som aftalt	10 minutter
Intro	Virksomhedsrepræsentanten fortæller om: <ul style="list-style-type: none"> • Virksomheden generelt • Sin egen uddannelse og karrierevej, sin rolle på virksomheden og om, hvordan en typisk dag forløber • De øvrige ansattes uddannelse og funktioner • Hvordan virksomheden arbejder med farver og tryk 	10 minutter

	<ul style="list-style-type: none"> • Praktiske beskeder og introduktion til rundvisningen 	
Rundvisning og produkt	<p>Eleverne vises rundt på relevante dele af virksomheden og har mulighed for at stille spørgsmål undervejs. Rundvisningen koordineres af virksomheden, som bestemmer, hvad der skal ses. Sørg for, at eleverne overholder virksomhedens regler på rundvisningen.</p> <p>Eleverne kommer til at høre om:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Forskellige trykkemaskiners funktion og deres forskellige trykmetoder (nogle trykmaskiner blander farverne automatisk, mens andre maskiner kræver, at man selv blander farverne i hånden for at opnå den rette farve) • CMYK-farver, farveblanding og farvejustering (farverne trykkes lag på lag, som eleverne gjorde med deres briktryk hjemme på skolen, sort trykkes altid først og gul til sidst) • Bæredygtigt trykkeri og genbrug af papir • Noget, som virksomhedsrepræsentanten finder unikt eller specielt for trykkeriet (det kan fx være en bestemt maskine, nogle bestemte farveblandinger mm.) 	30 minutter
Elevernes tryk	<ul style="list-style-type: none"> • Eleverne har taget deres briktryk med. De kan fx spørge virksomhedsrepræsentanten, hvordan vedkommende selv ville lave et sådan tryk, hvis trykket skulle laves i 1000 eksemplarer, og hvordan forskellige trykmetoder forløber generelt. • Eleverne kan også spørge virksomhedsrepræsentanten, om vedkommende har nogle råd til, når de skal arbejde med linoleumstryk/højtryk hjemme på skolen. Fx hvad man skal være opmærksom på ved denne type af tryk, og om virksomhedsrepræsentanten har nogle eksempler på, hvordan man arbejder med højtryk i den grafiske branche. 	30 minutter
Afrunding og afgang	<ul style="list-style-type: none"> • Eleverne kan her stille eventuelle spørgsmål, og der siges tak for besøget. 	10 minutter

Buffer	Der er indlagt en buffer på 15 minutter.	15 minutter
---------------	--	--------------------

Lektioner efter besøg på virksomheden

Lektion 5 og 6	Materiale
<p>Refleksionsopgave efter virksomhedsbesøget</p> <p>Med udgangspunkt i virksomhedsbesøget og elevernes feedback på deres briktryk skal eleverne nu tænke tilbage på besøget. For at give alle elever tid til at tænke tilbage på deres oplevelser under besøget kan du organisere aktiviteten: ”Individuel – Par – Hele klassen”. Aktiviteten starter med, at du skriver relevante spørgsmål ned på tavlen. Eleverne skal derefter individuelt tænke tilbage på besøget med udgangspunkt i de syv spørgsmål (3 min.). Derefter snakker eleverne to og to om deres svar (6 min.). Til sidst samles der op i plenum (10 min.).</p> <p><i>Her er et par forslag til spørgsmål:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvad overraskede jer mest på trykkeriet? • Foregik de forskellige trykkeprocesser, som I troede? • Blev farverne trykket lag på lag, som I gjorde med jeres briktryk? • Foregik blandingen af farver til de forskellige tryk på samme måde, som vi talte om inden besøget? • Blev I overrasket over de forskellige maskiners funktion? • Hvad fik I svar på noget, I ikke vidste inden besøget på trykkeriet? 	<p>Billedeksempler fra virksomheden</p>

- Hvilken feedback fik I på jeres briktryk? Er det noget, I kunne gå videre med?

Introduktion til linoleumstryk (se Lærervejledningen side 5)

Eleverne introduceres til det andet tryk, som er linoleumstryk. Vis klassen tre linoleumstryk lavet af kunstneren Tal R, Henry Heerup og Dea Trier Mørch som et eksempel på linoleumstryk i PowerPointet slide 14. I PowerPointet på slide 15 kan du også finde spørgsmål til billederne, som kan bruges i en klassesamtale.

Aktivitet med linoleumstryk

Til linoleumstrykket står materialelister og fremgangsmåden for trykket i PowerPointet fra slide 17–20.

Med udgangspunkt i virksomhedsbesøget skal klassen skal til at arbejde med linoleumstryk. Eleverne skal først tegne skitser af deres motiv med inspiration fra virksomhedens logo. Eleverne skal derefter i gang med at snitte og trykke – processen kan ses på slide 16 i PowerPointet.

Du kan med fordel fortælle, at linoleumstryk også er en højtryksmetode ligesom briktryk. **Formålet** med aktiviteten er, at eleverne får en forståelse for, at man skal planlægge og være meget præcis, når man laver et tryk, for at undgå fejl i trykket.

Husk, at før eleverne går i gang med deres linoleumstryk, skal de skal have udleveret *Elevark 2: "Tjekark til trykkeprocessen med linoleum"* - Elevarket fungerer som en tjekliste for trykkeprocessen.

PowerPoint
præsentation
slide 14 - 15

PowerPoint
præsentation
slide 17 - 20

Elevark 2:
Tjekark til trykkepro-
cessen med linoleum

Lektion 7 og 8	Materiale
<p>Trykkestationer</p> <p>Eleverne færdiggør deres linoleumstryk. Afslut timen i plenum, hvor eleverne deler deres erfaringer med trykkemetoden. Spørgsmål kan findes i PowerPointet på slide 21.</p> <p>Afrunding</p> <p>Tag nogle gode billeder af jeres tryk, og skriv en hilsen til virksomheden. Slutteligt skal eleverne vælge et tryk fra forløbet, og udstille det på skolen.</p> <p>Husk at sætte kontakt@aabenvirksomhed.dk cc. på mailen. Så modtager eleverne et personligt diplom, og I hjælper Åben Virksomhed med viden om, hvor meget undervisningsmaterialet bliver brugt, så indsatsen kan fortsætte og forbedres.</p>	<p>PowerPoint præsentation slide 21</p>